

Jaarverslag 2023

**Stichting Koorplein
Noord-Brabant**

Voorwoord

Hebben we dan niets geleerd?

Anno 2024 spreken we in de basisscholen betreffende leerdoelen over kennis, vaardigheden en houdingen in het leergebied kunst educatie. We hebben het over kerndoelen, die geen didactische aanwijzingen geven maar fungeren als instrument voor curriculum- en onderwijsontwikkeling op school. We hebben het over leeropbrengsten en ervaringsdoelen die weer gekoppeld zouden moeten zijn aan aanbodsdoelen....

En dan kijk ik naar de praktijk van de muziekeducatie en de kinderkoorzang van nu en dan vraag ik me af: Hebben we dan niets geleerd van het verleden? Wanneer krijgen de leerlingen de ruimte en de tijd (en de materialen) om hun zangstem te vinden en te ontwikkelen? De tijd om te imiteren, te experimenteren en te improviseren? En meteen aansluitend de vraag: Wat hebben leerkrachten en dirigenten voor kennis en kunde nodig om kwaliteit koorzang/ zangonderwijs te initiëren en in goede banen te leiden?

Kijkend naar de praktijk van de binnen- en buitenschoolse kinderkoorzang in Nederland dan vraag ik me af: 'Waar is het zingen met kinderen? Waar is het samen muziek maken? Welke leerkracht/dirigent heeft kennis over de ontwikkeling van de stem en repertoire wat hiervoor geschikt is? Op welke school en in welke parochie en kunstencentrum wordt er nog dagelijks gezongen en mogen kinderen hun emotie en gevoel in het zingen en bewegen leggen waardoor ze 'beter in hun vel komen te zitten', zich beter kunnen concentreren én leren om samen met de klasgenootjes iets neer te zetten wat een 'supergoed gevoel geeft'. En daarna komt dan de vraag; 'Wat willen (en moeten) kinderen weten om het zingen, het vak muziek te gaan beheersen? (en dan hoeven ze heus niet allemaal in het Nationale Kinderkoor terecht te komen).

Kinderen kunnen zich pas uiten wanneer ze de ruimte krijgen om eerst te ervaren, te experimenteren en zich te ontwikkelen. Daarbij is het cruciaal dat ze een goede begeleiding krijgen. Leerlingen kunnen pas 'tips en tops' geven aan klasgenoten wanneer ze hebben leren luisteren en wanneer ze met respect hebben leren verwoorden wat ze opgemerkt hebben. En dat is een heel proces! Wanneer leerlingen dingen 'onder de knie hebben', hebben ze ruimte om van zich te laten horen op o.a. muzikaal gebied, in bewegingsvormen of via andere kunstzinnige uitingen. Maar eerst moeten ze ervaren hebben wat muziek/ kunst met ze doet, ze moeten er betekenis aan hebben gegeven binnen/ vanuit hun eigen belevingswereld, via waarnemen, voelen, ervaren.

Wanneer ik naar mijn ervaringen als vakleerkracht muziek in het basisonderwijs en dirigente van een kinder- en tienerkoor anno 2024 kijk, dan zie ik leergierige en graag zingende kinderen. Leerlingen die ook de 'code van het muziekschrift' willen leren kraken, die willen bewegen en bodypercussie super vinden. Die zelf muziekstukken in elkaar zetten en vol overgave hun creaties aan hun medeleerlingen laten zien. Muzikaal... dat zijn ze (bijna) allemaal.

En ja, dat muziekeducatie met kwaliteit een positieve bijdrage levert aan de muzikale (en algehele) ontwikkeling van kinderen 0-18 jaar is iets wat Stichting Koorplein Noord-Brabant

al sinds 1987 hoog in het vaandel heeft. Daar geven we, anno 2023, op eigentijdse manier invulling aan. Het samenwerkingsproject met de Hogeschool voor de Kunsten: Fontys in Tilburg in september/ oktober 2023 ging voor de derde keer van start. Dit samenwerkingsproject: 'Een nieuw lied', leverde weer nieuwe liedjes op. Daarnaast genoten kinderen van 10 basisscholen in Helmond van de lessen die de AME studenten gaven.

De opbrengst: Kinderen hebben nu een (eerste) positieve ervaring opgedaan met samen zingen in groepsverband en ze hebben samen zingend op het podium staan. Dat hopen we door te kunnen trekken naar de toekomst en we hopen dat de kinderen van nu en de jongeren van straks zelfstandig in de koorwereld kunnen en durven staan. Een nieuwe generatie die enthousiast is en de durf én de vaardigheden heeft om de stap in de koorwereld te zetten om daar op hun eigen unieke manier een (muzikale) bijdrage aan te leveren.

Het bestuur is in zijn nopjes met coördinator Rick Muselaers waardoor de projecten als Koor3 daagse, samenwerking Rooi vol Koren en Kunstmenu Dongen, Meer Muziek in de Klas in Helmond, de nieuwsbrieven én de website in 2023 de aandacht en de uitwerking kregen die ze nodig hebben.

Margré van Gestel, voorzitter

Locatie

Het Infocentrum van Koorplein Noord-Brabant was gevestigd in de

Abdij van Berne
Oscar Romerozaal
Abdijstraat 49
5473 AD Heeswijk

Van 1 september 2015 tot en met december 2023 was het Infocentrum gehuisvest in de Oscar Romerozaal van de Abdij van Berne te Heeswijk-Dinther. Het was de centrale vergader- en ontmoetingsplaats van Koorplein. De uitgebreide bibliotheek is medio 2024 opgeslagen. Tot 2019 werd de verzameling partituren en bundels voor beginnende en gevorderde kinder-, jeugd- en jongerenkoren én het zangonderwijs steeds aangevuld met nieuwe uitgaven. Anno 2020 worden er van nieuw verschenen bundels en methoden recensies opgenomen in de nieuwsbrief én op de website geplaatst. Daarnaast wordt er ook aandacht geschonken aan liedmateriaal, -bewerkingen en specifieke zettingen die de huidige toets der kritiek kunnen doorstaan. De nieuwe uitgaves, nieuwe liedjes van de studenten en de nieuw werken voor basis- en kinderkoren die in opdracht van Stichting Koorplein zijn gecomponeerd worden digitaal opgeslagen en zijn, op termijn, via de website te bestellen. Veel materiaal is via de website van Koorplein gratis toegankelijk, voor andere partituren en koorpartijen geldt dat ze tegen betaling beschikbaar zijn.

Het bestuur:

In het bestuur waren, tot december 2023, de volgende bestuurlijke vrijwilligers actief:

voorzitter: Margré van Gestel;
penningmeester: Jan Buil;
bestuurslid: Karin Tooren.

Coördinator: Rick Muselaers.

Naar aanvulling van het bestuur wordt nog gezocht.

Taakverdeling binnen het bestuur:

Het bestuur heeft in 2023 de diverse aandachtsgebieden en de daaraan gekoppelde verantwoordelijkheden verdeeld en enkele commissies geformeerd.

Commissies

Commissie historie en bibliotheek: Edith Haverkamp-Wesselink (met ondersteuning van Jan Buil en Margré van Gestel)

Commissie: koor3daagse 'Zin in Zingen' 2022- 2023: Margré van Gestel, Jan Buil.

Contactpersoon basisschool: Margré van Gestel

Contactpersoon conservatoria en Pabo: Jan Buil

Contactpersoon advies oprichting kinderkoren: Margré van Gestel

Contactpersoon Stichting Maestro: Rick Muselaers

Nieuwsbrief: Rick Muselaers en bestuur

Tijdens bestuursvergaderingen informeerden medebestuurders, die Koorplein vertegenwoordigden in een projectgroep/ commissie, het bestuur over de voortgang van bijvoorbeeld 'Brabant Luidkeels', project nieuw liedmateriaal, Rooi Vol Koren, lidmaatschap Koornetwerk Nederland, contact Stichting Maestro, et cetera.

Coördinator

Met de aanstelling van Rick Muselaers als coördinator heeft stichting Koorplein Noord-Brabant een enthousiaste en vakkundig invulling kunnen geven aan de voorbereiding en uitvoering van verschillende projecten zoals 'Kinderkoor Rooi vol Koren', het project Nieuw liedmateriaal, de nieuwsbrieven en de vernieuwde website.

Zijn taken:

- i.s.m. de voorzitter: het verzorgen van de agenda en uitnodiging voor een vergadering, notuleren, corresponderen namens het bestuur;
- bedenkt i.s.m. het bestuur nieuwe projecten ter bevordering van de kinderkoorzang in de scholen
- zet zijn netwerk in o.a. voor het uitrollen van nieuwe en bestaande projecten.
- ondersteunen van activiteiten van Koorplein Noord-Brabant, zoals de koor3daagse, regiobijeenkomsten, projecten;
- het informeren van kinder- en jeugd koren;
- namens het bestuur contacten onderhouden met werkgroepen, commissies, koren, dirigenten, scholen, centra voor de kunsten, marktplaatshouders en cultuurcoördinatoren;
- correspondentie verzorgen met partnerorganisaties zoals: Stichting Maestro, Kunstloc Brabant, Korenveld, Koornetwerk Nederland;
- copy en berichten verzamelen voor de nieuwsbrief en zorg dragen voor de lay-out en verzending ervan;
- onderhouden van de website;
- actueel houden van het adressenbestand;

Sinds zijn aanstelling wist hij de volgende projecten te organiseren/ ondersteunen:

2022 Project Mozart Requiem:

I.s.m. Stichting Zuid Nederlands Concert Koor (www.znck.nl) en de Nieuwst School Tilburg zette Stichting Koorplein het kennismakingskoorproject op rondom W.A. Mozart's Requiem. Leerlingen uit de 4e en 5e klas van de Nieuwste School kregen vanaf december 2021 wekelijks zang- en koorlessen aangeboden ter voorbereiding op de uitvoering van Mozart's Requiem op 22 mei 2022 in de Concertzaal Tilburg door Kamerkoor Zuid (onderdeel van het Zuid Nederlands Concert Koor) en orkest Brabant Sinfonia waaraan de leerlingen actief deelnamen. Voorafgaand aan de uitvoering van het Requiem hield voorzitter Margré van Gestel voor het aanwezige concertpubliek een korte toespraak over het belang van (koor)zang bij kinderen.

2022 Kinderkorenconcert:

In 2021 vierden de norbertijnen het 900-jarig bestaan van de wereldwijde orde. Vanwege de coronamaatregelen werd besloten de voor het najaar van 2021 geplande Kloostermarkt te

verplaatsen naar maandag 6 juni 2022, Tweede Pinksterdag en Norbertusdag. De Norbertijnen hadden aan Stichting Koorplein gevraagd om een aantal kinderkoren uit te nodigen voor een kort kinderkorenconcert in de abdijkerk.

2022 Project Zingen in Brabant:

Stichting Koorplein Noord-Brabant had componist Leo Aussems gevraagd een lied te componeren voor de groepen 1-2, 3-4, 5-6 en 7-8. Die liederen zijn zo gecomponeerd dat alle liederen tegelijk gezongen kunnen worden (een quodlibet) met als doel dat de hele school één groot schoolkoor vormt. Vakleerkrachten Margré van Gestel, Jan Buil en Petra Schoonenboom waren in de 4 weken voorafgaand aan Rooi Vol Koren op de 4 basisscholen werkzaam om de liederen aan alle groepen aan te leren.

Op zondag 9 oktober 2022 vond de grote finale plaats van het project 'Zingen in Brabant' tijdens het festival Rooi Vol Koren in Sint-Oedenrode. Zo'n 150 kinderen van de basisscholen 'Eerschot', 'Dommelrode', 'De Sterjasmijn' en 'De Springplank' klommen op het grote podium op een volle Markt om daar o.l.v. dirigente Margré van Gestel het quodlibet van Leo Aussems uit volle borst te zingen.

Een impressie van de finale ziet u [hier](#).

Het project wordt in juni 2024 op verzoek van Rooi Vol Koren opnieuw in Sint-Oedenrode opgezet maar nu op 8 basisscholen. De grote finale zal op zondag 8 september 2024 plaatsvinden op de Markt in Sint-Oedenrode.

2022 en 2023 Project Een nieuw lied:

In samenwerking met de Academie voor Muziek Educatie van de Fontys Hogeschool voor de Kunsten Tilburg, Cultuur Contact Helmond en Meer Muziek in de Klas Helmond is in 2022 en in 2023 het samenwerkingsproject 'Een nieuw lied/Zingen in de klas' voortgezet. Werd het in 2021 uitgevoerd op 8 basisscholen in Schijndel in 2022 en 2023 gingen de studenten naar de basisscholen in Helmond.

De 12 tweedejaarsstudenten kregen als urgentie-opdracht aan het begin van het studiejaar: "Schrijf een nieuw lied, óf voor de middenbouw, óf voor de bovenbouw." Het vervaardigde liedmateriaal moesten de studenten doorsturen naar Stichting Koorplein Noord-Brabant om van een landelijke commissie professionele feedback te krijgen op hun liedjes. Na verwerking van de feedback heeft het bestuur van Stichting Koorplein Noord-Brabant bepaald welk lied het meest geschikt is voor middenbouw, of bovenbouw. Om de studenten beslagen ten ijs te laten komen heeft Koorplein Noord-Brabant hen een viertal workshops aangeboden:

- Leo Aussems: Aan welke criteria moet een goed kinderlied voldoen?
- Jan Buil: Hoe leer je een lied aan (diverse mogelijkheden)?
- Claudia Franzen: De Kodály methode en singing games.
- Margré van Gestel: De ontwikkeling van de kinderstem.

Daarna bezochten de studenten 8 basisschool in Helmond om de gekozen liederen, of hun zelfgeschreven lied, aan de midden- en bovenbouw aan te leren. Margré van Gestel, Jan Buil, Edith Haverkamp en Rick Muselaers hebben een dag de studenten gevolgd en ze bestookt met adviezen en complimenten. In 2022 vonden op 8 december vonden er twee 'Grande

Finales' plaats in De Cacaofabriek in Helmond, in 2023 vond deze slotmanifestatie plaats op donderdag 7 december.

Na het succes van dit project in najaar 2023 (impressie) wordt het project 'een nieuw lied' wederom uitgevoerd in najaar 2024.

2023 Koor-3-daagse Zin in Zingen:

Stichting Koorplein Noord-Brabant organiseerde van 20-22 oktober 2023 een Koor-3-Daagse in accommodatie Beukenhaeghe in Moergestel, voor zangertjes tussen de 7 en de 18 jaar die zin in zingen hadden. En zin in zingen hadden ze zeker.

Zestien deelnemers uit heel Noord-Brabant schreven zich in. Acht jongeren en acht basisschoolleerlingen. Vanuit Schijndel was Kinderkoor Tof! met negen zangertjes goed vertegenwoordigd. Onder leiding van een zeer bekwaam docententeam bestaande uit Claudia Franzen, Petra Schoonenboom en Margré van Gestel werden o.a. twee composities ingestudeerd voor kinderkoor. Tijdens de koor3daagse heeft de groep gezamenlijk een prestatie van formaat geleverd. De composities 'Zingen in Brabant', drie jaar geleden gecomponeerd door Leo Aussems op initiatief van Stichting Koorplein Noord-Brabant, werd 5 stemmig fantastisch goed uitgevoerd. De nieuwe compositie van 2023 was het stuk 'Vrijheid' gecomponeerd door José Retra. Deze compositie ging tijdens het slotconcert in première.

Het afsluitende concert op de zondagmiddag werd goed bezocht en het programma was heel gevarieerd. Het publiek werd getraakteerd op verschillende 'singing games' en 1, 2 en zelfs 5 stemmige muziek in verschillende talen. Er klonk een trombone solo, de jongeren lieten hun zelf gecomponeerde lied horen, er werd een Zulu lied gezongen en het publiek luisterde naar een lied waar heel veel Italiaanse woorden in voorkwamen. Daarnaast werd er instrumentaal geïmproviseerd.

Een uitgebreid verslag kun je [hier](#) verder lezen.

2023-2024 Project Vrijheid:

Na het succes van 'Zingen in Brabant' (Leo Aussems) heeft Stichting Koorplein aan componiste José Retra de opdracht gegeven een stuk voor 3 stemmig kinderkoor / schoolkoor te componeren met de titel 'Vrijheid'. De tekst is geschreven door Margré van Gestel en José Retra.

José Retra, winnares van o.a. de Vic Nees compositie wedstrijd met het stuk 'Le Secret' voor vrouwenkoor en piano in 2023, schreef in opdracht van Koorplein de compositie voor 3 stemmig kinder-jeugd- schoolkoor: 'Vrijheid'.

In oktober 2023, tijdens de koor-3-daagse van Stichting Koorplein, werd het, met de deelnemende kinderen en jongeren, voor de eerste keer ingestudeerd en tijdens het slotconcert ten gehore gebracht.

Eén groot meerstemmig koor in Dongen! Groepen 5 en 6 van alle basisscholen in Park Vredeoord

Vorige week donderdag 18 april vormden de kinderen van groep 5 en 6 van alle basisscholen in Dongen één groot meerstemmig koor bij het buiters podium in Park Vredeoord. De afgelopen weken volgden alle kinderen zanglessen in de klas en had elke klas zijn eigen stem ingestudeerd. Het was genieten van het talent en de creativiteit van de Dongense basisschoolleerlingen! De zanglessen en het optreden maken onderdeel uit van het Kunstmenu, georganiseerd door Het KunstPodium.

Gezien in Dongen

Gelukkig bleef het droog, tijdens het project van het Kunstpodium en Stichting Koorplein, in park Vredeoord. In het teken van het Kunstmenu voor de groepen 5 en 6 van de Dongense basisscholen, stonden zo'n vierhonderd kinderen te zingen rondom het podium in het park. Het was een eenmalig project. De organisatie is 'dik tevreden'. Wellicht volgen in de toekomst meer van dit soort projecten.

Vanaf maart 2024 zijn **18 basisscholen, alle kinderen in de groepen 5 en 6 in Dongen en 's Gravenmoer**, aan de slag gegaan met de compositie 'Vrijheid' o.l.v. 3 vakbekwame muziekpedagogen die door Stichting Koorplein werden aangetrokken. Op donderdagmiddag 18 april 2024 werden de drie stempartijen samengevoegd en mochten 445 kinderen laten horen wat ze in vier weken tijd allemaal hebben geleerd.

Vergaderingen in 2023

Er hebben in 2023 7 bestuursvergaderingen plaatsgevonden, zowel online als live, en wel op: 15 februari, 15 maart, 19 april, 17 mei, 21 juni, 30 augustus, 29 november. Op 20 december kwam het bestuur bij elkaar om de gehuurde ruimte in de Abdij leeg te ruimen, omdat de huur was opgezegd.

Overleg in klein verband:

Naast de plenaire bestuursvergaderingen zijn er verschillende (soms online) bijeenkomsten 'in klein comité' georganiseerd om voorbereidingen te treffen voor, of een start te maken met projecten, brainstormsessies en/of gesprekken met samenwerkingspartners.

Muziekbibliotheek

Edith Haverkamp heeft sinds 2020 de taak op zich genomen van muziekbibliothecaris. Ze beheert de bibliotheek, reikt liedjes aan, schrijft achtergrondartikelen om zowel in de nieuwsbrief, als op de website te plaatsen. Doordat zij vele jaren met Harrie Muskens heeft samengewerkt, kent ze de historie van Stichting Koorplein als geen ander. Van haar historische kennis is door het bestuur veelvuldig dankbaar gebruik gemaakt o.a. voor het samenstellen van de liedbijlages in de nieuwsbrief: maart 2023 (lied: Dansende haasjes van prinses Juliana, september 2023 (liedjes uit Oekraïne) en in december 2023 (liedjes voor bij de boom).

Nieuwsbrief

Er zijn in 2023 vier nieuwsbrieven uitgegaan: een in maart, juni, september en in december.

Website

De website functioneerde medio 2021 niet naar wens. Besloten werd dat de coördinator een nieuwe website zou ontwerpen in het programma wix. Deze website is inmiddels in de lucht: www.koorplein.nl

Samenwerkingsverbanden en partners in kunst en cultuureducatie

In 2023 zijn er verkennende en informatieve gesprekken gevoerd, of concreet samengewerkt met een of meerdere van de volgende organisaties:

Nationaal:

- Gehrels Muziekeducatie
- Internationaal Vocalisten Concours (IVC)
- Koornetwerk Nederland
- ZIMIHC theaters Utrecht: Leading Voices: koren festival 22-31 juli 2022 te Utrecht

Regionaal:

- Brabant Koor
- Stichting EduVox
- Eindhovense Koren Federatie
- Federatie Tilburgse Zangverenigingen
- Fontys Academy of Music and Performing Arts
- Kunstloc Brabant
- Kunstpodium Dongen
- Huis73 's-Hertogenbosch
- Artifact Tilburg
- Meer Muziek in de klas Helmond
- Cultuurcontact Helmond
- Pabo de kempel
- Samenwerkingsverband Korenveld
- Stichting Maestro
- Stichting Rooi Vol Koren
- Zuid Nederlands Concert koor

FINANCIËEL JAARVERSLAG 2023

BALANS

	31-12-2022		31-12-2023	
	Activa	Passiva	Activa	Passiva
Aanschaf apparatuur	1.591		1.591	
Afschrijving apparatuur		800		1.200
Kas	22			
ING Betaalrekening	9.987		2.246	
ING Spaarrekening	7.003		3.559	
Vooruitbetaalde bedragen				
Nog te betalen (kortlopende schuld)				1.375
Eigenvermogen		17.802		4.821
	18.602	18.602	7.396	7.396

EXPLOITATIEREKENING

	2022		2023	
Lasten				
Bestuurskosten	1.876		1.634	
Infocentrum	2.446		2.237	
Kosten coördinator	15.400		15.400	
Activiteitskosten	4.099			
Afschrijving apparatuur infocentrum			400	
Koor3daagse			6.791	
FHK Tilburg "Een nieuw lied" en project Helmond			2.392	
Compositieopdracht voor 3-stemmig Kinderkoor			1.200	
Verhuizing bibliotheek door Vlugo			1.356	
Website	650		556	
Naar balans		6.853,97		12.981
	24.471	6.853,97	31.965	12.981
Baten				
Openingsbalans		6.853,97		12.981
Subsidie provincie Noord-Brabant		15.000		15.000
Aandeel bestuur in activiteiten		1.935		2.190
Bijdrage derden t.b.v. activiteiten		682		1.689
Incidentele baten en lasten				106
		24.471		31.965

De jaarrekening 2023 laat een negatief resultaat zien van € 12.981
Het eigen vermogen bedroeg op 01-01-2023 € 17.802
Het eigen vermogen bedraagt op 31-12-2021 per saldo € 4.821

Controle:

Steekproefsgewijs hebben de voorzitter en de vicevoorzitter een aantal posten en een gedeelte van de rekeningen gecontroleerd en daarbij geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Dit verslag is opgetekend te Schijndel op 13 maart 2023 door Jan Buil, penningmeester van Stichting Koorplein Noord-Brabant en goedgekeurd tijdens de bestuursvergadering op

9 oktober 2024 te Schijndel.

Voorzitter, Margré van Gestel:

Vicevoorzitter, Karin Tooren:

Penningmeester, Jan Buil: